



РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 23 лютого 2021 року № 4-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України „Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном.

За підсумками розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Кабінетом Міністрів України, Фондом державного майна України (далі – ФДМУ) та уповноваженими органами управління об’єктами державної власності не забезпечено повною мірою ухвалення своєчасних та дієвих організаційних рішень, пов’язаних з передачею в оренду цілісних майнових комплексів (далі – ЦМК) та іншого державного майна державних підприємств, їх структурних підрозділів, установ, організацій, а також не досягнуто ефективного використання та підтримання в належному стані такого майна, стабільності і збільшення надходжень до державного бюджету орендної плати від надання цього майна в оренду.

1.1. Порядок передачі майна в оренду затверджено Кабінетом Міністрів України (постанова від 03.06.2020 № 483, набрала чинності 17.06.2020) майже через шість місяців після встановленого Законом України від 03.10.2019 № 157 „Про оренду державного та комунального майна” (далі – Закон № 157) терміну, а примірні договори оренди державного майна (постанова від 12.08.2020 № 820, набрала чинності 12.08.2020) – через вісім місяців, чим порушено вимоги, передбачені пунктом 8 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 157.

Як наслідок, з 01 лютого до вересня 2020 року передача державного майна в оренду фактично не здійснювалась, що спричинило зменшення

кількості укладених у 2020 році договорів оренди та, відповідно, недонадходження орендної плати до державного бюджету.

1.2. За відсутності належної взаємодії органів ФДМУ з органами, уповноваженими управляти державним майном, в частині пришвидшення погодження матеріалів щодо передачі в оренду державного майна, останніми висновки (погодження) про умови договору оренди надавалися з недотриманням встановленого законодавством 15-денного терміну (від 22 днів і до семи місяців), а в окремих випадках взагалі не надавалися. Як наслідок, **за окремими укладеними договорами, за якими погодження органами, уповноваженими управляти відповідним майном, здійснювалось понад два місяці, державним бюджетом недоотримано, за розрахунками, щонайменше 0,8 млн грн орендної плати.**

1.3. Зволікання органами, уповноваженими управляти державним майном, у наданні висновків про умови договорів оренди державного майна (або їх відсутність) призводило до збільшення часу на укладання договорів оренди. При цьому **регіональними відділеннями (далі – РВ) ФДМУ у багатьох випадках ігнорувалась норма абзацу четвертого частини третьої статті 9 Закону України від 10.04.1992 № 2269 „Про оренду державного та комунального майна” (далі – Закон № 2269):** якщо орендодавець не одержав у встановлений термін висновків органу, уповноваженого управляти державним майном, дозволу, відмови чи пропозицій від органу, уповноваженого управляти відповідним майном, укласти договір оренди нерухомого майна з бюджетною установою, організацією, висновків органу Антимонопольного комітету України, укладення договору оренди вважається з цими органами погодженим.

1.4. **Неухвалення органами, уповноваженими управляти державним майном, своєчасних управлінських рішень, невжиття ними заходів щодо повернення після закінчення дії договору з оренди ЦМК державних підприємств, їх структурних підрозділів, зокрема Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (ЦМК ТОВ „Лікувально-діагностичний центр”, ЦМК „Костянтинівський завод скловиробів ім. 13 розстріляних робітників”, ЦМК структурний підрозділ ДП „Бершадський спиртовий завод”), Міністерством інфраструктури України (ЦМК ДП „Азовський судноремонтний завод”, ЦМК „Автогосподарство”) та ФДМУ (ЦМК дитячий оздоровчий табір „Голубок”, єдиний майновий комплекс Головного малого державного підприємства „Критерій”), призвело до неефективного управління державним майном у розмірі 72,9 млн грн, втрати частини орендованого державного майна на суму 11,7 млн грн, а також створення ризиків втрати неповерненого орендованого державного майна вартістю 14,4 млн гривень.**

1.5. Через невиконання Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України норм Закону України від 21.09.2006 № 185 „Про управління об’єктами державної власності” (не надано кандидатур для включення до складу комісії), РВ ФДМУ по Харківській, Донецькій та Луганській областях у 2019 році не здійснено планового

періодичного комплексного контролю за дотриманням умов договору оренди ЦМК ДП „Артемівський завод шампанських вин”.

2. Незатвердження Міністерством фінансів України методики прогнозування надходжень до державного бюджету орендної плати призвело до необґрунтованого прогнозування таких надходжень. Як наслідок, планові показники надходжень у 2017 і 2020 роках не виконано (66 і 31,7 відс. відповідно), у 2018 і 2019 роках – перевиконано (144,6 і 129,6 відс. відповідно).

Через несвоєчасне видання нормативно-правових актів, необхідних для реалізації норм Закону № 157, та запровадження Кабінетом Міністрів України додаткових стимулів у вигляді надання значних знижок або звільнення від сплати орендної плати певних категорій орендарів на період карантину, державний бюджет у 2020 році недоотримав, за розрахунками, щонайменше 409,6 млн грн орендної плати.

ФДМУ, маючи затверджену методику прогнозування надходжень орендної плати за державне майно на наступний рік, під час розрахунків цих надходжень її не використовував, а розраховані прогнозні надходження, що надавалися Мінфіну, не враховували індексу інфляції і не включали платежів за новими договорами оренди, які були підґрунтям для розширення бази оподаткування, що спричинило заниження планових показників, зокрема на 2018–2019 роки.

3. Нормативно-правова база з питань оренди державного майна була та залишається недосконалою, що призводило до затягування процесу укладення договорів оренди на таке майно, втрат надходжень до державного бюджету орендної плати та зростання її заборгованості за вже чинними договорами, а також ускладнювало контроль за використанням орендованого державного майна.

3.1. Закон № 2269, який до 01.02.2020 регулював організаційні відносини, пов’язані з передачею в оренду державного майна, Цивільний і Господарський кодекси України, Закон України від 09.12.2011 № 4107 „Про Фонд державного майна України” не узгоджувалися між собою в частині використання єдиного поняття – „цілісний майновий комплекс”, „єдиний майновий комплекс”, „цілісний (єдиний) майновий комплекс”.

3.2. Норми Закону № 157 потребують удосконалення та узгодження з метою пошуку додаткових резервів надходжень орендної плати до державного бюджету, зокрема, стаття 8, якою встановлено, що вартістю об’єкта оренди для цілей визначення стартової орендної плати є його балансова вартість станом на останнє число місяця, який передує даті визначення стартової орендної плати. При цьому не регламентовано визначення вартості об’єкта оренди у вигляді окремого приміщення в будівлі, а також низки об’єктів, таких як фасади та інші вертикальні поверхні будівель, споруд, приміщень, об’єктів незавершеного будівництва, дахи, горища та інші частини зазначених об’єктів, балансову вартість яких визначити неможливо.

3.3. З 01.02.2020 втратив чинність Закон № 2269, відповідно, із введенням в дію Закону № 157 потребують правового врегулювання нормативно-правові акти, розроблені з метою реалізації Закону № 2269 (містять посилання на Закон № 2269), зокрема:

- Бюджетний кодекс України (пункт 34 частини другої статті 29) щодо посилання на абзац третій частини п'ятої статті 19 Закону № 2269;

- Цивільний кодекс України (стаття 490), Закон України від 12.07.2001 № 2658 „Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні” (статті 3 і 15), Закон України від 21.09.2006 № 185 „Про управління об'єктами державної власності” (статті 5 і 7), Закон України від 09.12.2011 № 4107 „Про Фонд державного майна України” (стаття 5), Методика оцінки об'єктів оренди, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.1995 № 629, Методика розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 № 786, Положення про регіональне відділення Фонду державного майна України та Положення про представництво Фонду державного майна України в районі, місті, затверджені наказом ФДМУ від 15.05.2012 № 678, щодо посилання на поняття „цілісні майнові комплекси”;

- наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 „Про бюджетну класифікацію” щодо класифікації доходів бюджету за позиціями 22080000, 22080100 та 22080400.

Також потребують визнання такими, що втратили чинність, накази ФДМУ від 07.08.1997 № 847 „Про затвердження Порядку повернення орендованих цілісних майнових комплексів державних підприємств після припинення або розірвання договору оренди”, від 23.08.2000 № 1774 „Про затвердження договорів оренди”, від 14.05.2012 № 655 „Щодо виконання контрольних функцій Фонду державного майна України у сфері оренди”, від 25.05.2018 № 686 „Про затвердження Порядку надання орендарю згоди орендодавця державного майна на здійснення невід'ємних поліпшень орендованого державного майна”.

4. ФДМУ не вжито заходів та не ухвалено дієвих і своєчасних рішень щодо удосконалення інформаційно-пошукової підсистеми (далі – ІППС) „Етап-Оренда” в частині **відстеження повернених, надміру чи помилково сплачених до державного бюджету сум орендної плати на рахунки орендарів за укладеними договорами оренди, ідентифікації платежів з орендної плати, що призводить до додаткових витрат часу на оброблення інформації про фактичні надходження до державного бюджету орендної плати та втрати контролю за своєчасністю та повнотою надходження орендної плати.**

Аудитом встановлено неідентифіковані платежі у РВ ФДМУ по Київській, Черкаській та Чернігівській областях, по Одеській та Миколаївській областях, по Львівській, Закарпатській та Волинській областях.

У РВ ФДМУ по Львівській, Закарпатській та Волинській областях на кінець звітних періодів 2017–2019 років та за I півріччя 2020 року за даними

ІППС „Етап-Оренда” обліковувалися неідентифіковані платежі на загальну суму **1,8 млн грн**, щодо яких **заходів** для ідентифікації **не вживалося**, що свідчить **про неналежний контроль за надходженням таких платежів**.

ІППС „Етап-Оренда” не забезпечує **автоматичного нарахування** орендної плати в позадоговірний період, пені за несвоєчасну сплату орендної плати, втрат від інфляції, штрафів, неустойки, що зумовлює необхідність здійснення таких нарахувань у ручному режимі.

5. Через незатвердження ФДМУ порядку формування планів-графіків проведення періодичного комплексного контролю з оглядом об'єкта оренди із визначенням чітких критеріїв відбору об'єктів перевірок, **РВ ФДМУ не застосовується єдиний підхід до вибору об'єктів перевірок та оформлення результатів перевірок**. Аудитом встановлено:

- РВ ФДМУ по м. Києву перевірки об'єктів, за якими орендарем є бюджетні установи й організації та, відповідно, **сума орендної плати становить 1 грн**, до планів-графіків включались в останню чергу. Накази про проведення перевірок **видавалися лише щодо обстеження об'єкта оренди** замість здійснення періодичного комплексного контролю з оглядом об'єкта. За результатами таких перевірок **склалися акти обстежень**, а не звіти **про результати проведення періодичного комплексного контролю з оглядом об'єкта оренди** за використанням орендованого майна та виконанням умов договору оренди нерухомого державного майна;

- РВ ФДМУ по Львівській, Закарпатській та Волинській областях до **планів-графіків перевірок не включено** трьох договорів оренди, щодо яких станом на 31.12.2018 понад три місяці була **наявна заборгованість зі сплати орендної плати** у загальній сумі 117,9 тис. гривень. **Звіти про результати проведення періодичного комплексного контролю з оглядом об'єкта оренди** за використанням орендованого майна та виконанням умов договору оренди нерухомого державного майна РВ ФДМУ не нумерувалися і не реєструвалися з присвоєнням окремого номера, що свідчить **про неналежний облік такого контролю**.

6. Внаслідок незабезпечення ФДМУ контролю протягом 2017–2019 років, РВ ФДМУ допускалися порушення норм Закону № 2269 в частині дотримання процедури передачі державного майна в оренду, що призводило до недонадходжень орендної плати до державного бюджету, зокрема:

- **процедура передачі в оренду державного майна за 24 договорами оренди**, укладеними РВ ФДМУ по Вінницькій та Хмельницькій областях, **тривала понад 8 місяців**, а в окремих випадках – **1,5 роки**. Як наслідок, до державного бюджету **не надійшло**, за розрахунками, **330,1 тис. гривень**;

- **період укладання договору про здійснення незалежної оцінки** перед продовженням (поновленням) договору оренди з **суб'єктом оціночної діяльності** та внесення відповідних змін до договору оренди у РВ ФДМУ по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях **тривав від одного до п'яти місяців**. Також термін дії **трьох договорів оренди державного майна та двох договорів оренди ЦМК** у Запорізькій області

продовжено **без проведення незалежної оцінки**, остання оцінка об'єктів оренди здійснювалась більш ніж три роки тому (у 2013 – 2016 роках);

- **висновки про вартість майна, що передавалося в оренду, затверджувалися РВ ФДМУ по Київській, Черкаській та Чернігівській областях (на 32–141 день), по м. Києву (на 44–87 день) після складання звіту про проведення оцінки;**

- **звіти про оцінку майна та рецензії на цей звіт взагалі не складені за трьома договорами, укладеними РВ ФДМУ по Київській, Черкаській та Чернігівській областях у 2017 році, строк дії яких сплинув у 2020 році та щодо яких РВ ФДМУ здійснювало заходи для їх продовження;**

- **оголошення про проведення конкурсу** протягом 2017–2019 років РВ ФДМУ по Одеській області у **22 випадках оприлюднювалися протягом чотирьох місяців – року**, у тому числі у дев'яти випадках договори не укладалися у зв'язку із закінченням строку дії звіту про незалежну оцінку.

Крім того, **встановлено порушення РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях норм Законів № 2269 та № 157 як при укладанні договору оренди від 06.02.2017 № 9(1029), так і продовженні його дії та дії договору оренди від 18.09.2006 б/н: не здійснено аналізу попиту, не забезпечено незалежної оцінки, затвердження висновку про вартість майна у 2019 році та складання звіту про оцінку майна і рецензії на цей звіт у 2020 році.**

7. Неухвалення Фондом своєчасних ефективних управлінських рішень призвело до невиконання окремими РВ ФДМУ повноважень щодо здійснення заходів постійного документального та періодичного комплексного контролю. Як наслідок, державним бюджетом недоотримано доходів.

Через неправомірне застосування РВ ФДМУ по м. Києву заниженої орендної ставки за трьома договорами оренди, що встановлено робочою групою ФДМУ при проведенні у січні 2020 року перевірки діяльності РВ ФДМУ, до державного бюджету не надійшло 2,5 млн гривень. Протягом 2020 року РВ ФДМУ за двома договорами внесено зміни та збільшено ставки орендної плати, вжито заходів для надходження цих коштів до бюджету.

8. Під час аудиту Рахунковою палатою встановлено ряд системних порушень норм статті 10 Закону № 2269 в частині дотримання істотних умов договору оренди, зокрема:

8.1. Щодо страхування орендарем взятого ним в оренду майна:

- **не укладено договорів страхування орендованого майна за окремими договорами оренди, укладеними РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях, по Вінницькій та Хмельницькій областях, по Київській, Черкаській та Чернігівській областях, по Львівській, Закарпатській та Волинській областях та по м. Києву;**

- **порушено строки укладання договорів страхування орендованого майна за договорами оренди, укладеними РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях, по Київській, Черкаській та Чернігівській областях та по м. Києву;**

- **не продовжено після закінчення дії договорів страхування до кінця терміну оренди** за восьми договорами оренди, укладеними РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях; за одним договором оренди, укладеним РВ ФДМУ по Київській, Черкаській та Чернігівській областях, **частину вартості державного майна не було застраховано на суму 0,1 млн гривень.**

8.2. Щодо забезпечення виконання зобов'язань – сплата неустойки (штрафу, пені), завдатку:

- **не дотримано умов договорів оренди 22 орендарями** у Львівській області щодо сплати орендної плати у вигляді завдатку у розмірі не меншому, ніж орендна плати за базовий місяць, який вноситься в рахунок орендної плати за останній місяць оренди, а також **відшкодування** (станом на 01.12.2020) збитків, нанесених орендарем у зв'язку із незбереженням орендованого майна ЦМК ДП „Берегівський кар'єр” (Закарпатська область). Як наслідок, **державним бюджетом недоотримано**, за розрахунками, **0,06 та 2,8 млн грн** відповідно;

- РВ ФДМУ по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях **не здійснено нарахування** у 2019 році пені та індексації суми **несвоєчасно сплаченої орендної плати** за 10 договорами оренди по Запорізькій та Кіровоградській областях. Як наслідок, **державним бюджетом недоотримано**, за розрахунками, **0,03 млн гривень**;

- РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях штрафні санкції за невиконання договорів оренди взагалі не нараховувались;

- РВ ФДМУ по Вінницькій та Хмельницькій областях **не здійснено нарахування** за п'ятьма договорами оренди **неустойки** у зв'язку з несвоєчасним поверненням орендарями майна після закінчення терміну дії договорів оренди. Як наслідок, **державним бюджетом**, за розрахунками, **недоотримано 1,7 млн гривень.**

8.3. **Державне майно використовувалось без укладання договорів оренди** на право користування таким майном, зокрема гідротехнічні споруди водних об'єктів (ставків), що перебувають на балансі ДП „Укрриба”, що призвело до **недоотримання державним бюджетом**, за розрахунками, **0,2 млн гривень.** **Заходи** щодо унеможливлення оренди державного майна без укладання договорів РВ ФДМУ по Вінницькій та Хмельницькій областях **не вживалися.**

8.4. РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях **продовжено термін дії двох договорів оренди за наявності в орендарів заборгованості** зі сплати орендної плати та пені на загальну суму **0,06 млн грн**, у тому числі за одним договором оренди **частина площі використовувалася безпідставно**, заходи щодо укладання договору оренди майна на додаткову площу **не вживалися.** Як наслідок, **державним бюджетом недоотримано**, за розрахунками, **0,08 млн грн орендної плати.**

8.5. РВ ФДМУ по Львівській області **не забезпечено належного контролю за усуненням орендарем порушень, виявлених під час заходів контролю** у IV кварталі 2017 року, в частині забезпечення збереження орендованого майна.

8.6. РВ ФДМУ по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях **не забезпечено вжиття у повному обсязі заходів щодо повернення балансоутримувачам 58 об'єктів оренди, розташованих у Дніпропетровській області, договори оренди щодо яких припинені у 2017–2019 роках; у РВ ФДМУ по м. Києву та по Львівській, Закарпатській та Волинській областях немає підтверджуючих документів щодо повернення державного майна 33 орендарями, в яких завершився термін дії договорів оренди.**

9. ФДМУ та його регіональними відділеннями не забезпечено вжиття дієвих заходів щодо стягнення заборгованості з орендної плати, належного ведення претензійно-позовної роботи та ефективної взаємодії з органами ДВС.

9.1. Кількість договорів, за якими заборгованість з орендної плати не сплачена більше трьох місяців, станом на 30.09.2020 порівняно з 31.12.2017 зросла в **1,5** рази (з 1 774 до 2 743 договорів), сума заборгованості – в **3,1** рази (з 176 до 544,7 млн грн), **рівень сплати** заборгованості при збільшенні у 2018 році порівняно з 2017 роком з **5,6 до 9,5 відс.**, за 9 місяців 2020 року зменшився до **3,5 відсотка.**

9.2. Заходи зі стягнення заборгованості з орендної плати в безспірному порядку на підставі виконавчого напису нотаріуса РВ ФДМУ не вживалися.

За недостатності у кошторисах коштів для сплати судового збору, органи ФДМУ зверталися до **правоохоронних органів** щодо захисту майнових інтересів держави. Водночас встановлено **випадки залишення без реагування або відмови правоохоронних органів у задоволенні таких звернень.**

Органами державної виконавчої служби (далі – ДВС) не забезпечено ефективного виконання виконавчих документів, що негативно вплинуло на погашення поточної заборгованості з орендної плати та у подальшому призвело до накопичення безнадійної заборгованості.

10. Аудитом встановлено незабезпечення окремими РВ ФДМУ контролю за відкриттям виконавчих проваджень та виконанням судових рішень:

- РВ ФДМУ по м. Києву за **17 рішеннями суду втрачено оригінали виконавчих документів** через неповернення їх з органів ДВС, як наслідок, державним бюджетом недоотримано **1,4 млн гривень.** На час проведення аудиту РВ ФДМУ по м. Києву вживалися заходи для отримання дублікатів виконавчих документів для повторного їх пред'явлення до ДВС;

- РВ ФДМУ по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях **не скористалося** передбаченим частиною першою статті 74 Закону України від 02.06.2016 № 1404 „Про виконавче провадження” **правом** щодо **оскарження** рішення, дії чи бездіяльності виконавця та посадових осіб органів ДВС при виконанні судових рішень **про стягнення заборгованості з орендної плати у сумі 1 млн грн,** ухвалених на користь РВ ще у 2014 та 2016 роках, до Господарського суду м. Києва, який ухвалив такі судові рішення;

- РВ ФДМУ по Київській, Черкаській та Чернігівській областях не володіє інформацією щодо причин **невиконання органами ДВС упродовж тривалого часу** (від одного до трьох із половиною років) **рішень про**

стягнення заборгованості за шести договорами оренди на загальну суму стягнення 0,7 млн гривень.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном затвердити.

2. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження Звіту.

3. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном надіслати Кабінетові Міністрів України і рекомендувати доручити:

3.1. Фонду державного майна України спільно з іншими заінтересованими органами розробити та подати Кабінетові Міністрів України проекти нормативно-правових актів щодо внесення змін до:

Бюджетного кодексу України (пункт 34 частини другої статті 29) щодо посилання на абзац третій частини п'ятої статті 19 Закону № 2269;

Цивільного кодексу України (стаття 490), Закону України від 12.07.2001 № 2658 „Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні” (статті 3 і 15), Закону України від 21.09.2006 № 185 „Про управління об'єктами державної власності” (статті 5 і 7), Закону України від 09.12.2011 № 4107 „Про Фонд державного майна України” (стаття 5), Методики оцінки об'єктів оренди, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.08.1995 № 629, Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 № 786, щодо використання поняття „цілісні майнові комплекси”;

3.2. Органам, уповноваженим управляти об'єктами державної власності:

- забезпечити своєчасне прийняття в управління об'єктів державного нерухомого майна, щодо яких закінчився термін договорів оренди;

- забезпечити виконання повноважень, визначених підпунктами 11, 32 частини першої статті 6 Закону України від 21.09.2006 № 185 „Про управління об'єктами державної власності”, щодо організації контролю за використанням орендованого державного майна.

4. Рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади щодо забезпечення контролю за повнотою та своєчасністю надходження до державного бюджету орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном надіслати Міністерству фінансів України і рекомендувати:

- спільно з ФДМУ розробити та затвердити методичку прогнозування надходжень до державного бюджету від орендної плати за користування майном, що перебуває в державній та комунальній власності, враховуючи встановлений статтею 3 Закону № 157 перелік об'єктів оренди, за користування якими відповідно до статті 17 цього Закону орендар зобов'язаний вносити орендну плату незалежно від наслідків провадження господарської діяльності;

- узгодити положення наказу Мінфіну від 14.01.2011 № 11 „Про бюджетну класифікацію” щодо класифікації доходів бюджету за позиціями 22080000, 22080100 та 22080400 в частині використання терміна „цілісний майновий комплекс” після врегулювання норм пункту 34 частини другої статті 29 Бюджетного кодексу України.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Фонду державного майна України і рекомендувати:

- розглянути результати аудиту та вжити невідкладних заходів для усунення виявлених порушень;

- забезпечити удосконалення ІППС „Етап-Оренда” в частині можливості відстеження повернутих, надміру чи помилково сплачених до державного бюджету сум орендної плати на рахунки орендарів за укладеними договорами оренди, ідентифікації платежів з орендної плати та автоматичного нарахування пені за несвоєчасну сплату орендної плати, втрат від інфляції, штрафів, неустойки;

- розглянути питання про визначення обґрунтованих видатків на сплату судового збору при складанні проєкту кошторису та бюджетного запиту;

- поліпшити роботу з регіональними відділеннями щодо активізації претензійно-позовної роботи в частині погашення заборгованості з орендної плати та вжиття заходів з метою її недопущення в подальшому;

- розробити порядок виконання контрольних функцій у сфері оренди державного майна, а також типову форму звіту про результати проведення періодичного комплексного контролю з оглядом об'єкта оренди за використанням орендованого майна та виконанням умов договору оренди нерухомого державного майна;

- розглянути питання про затвердження порядку формування планів-графіків проведення періодичного комплексного контролю з оглядом об'єкта оренди із визначенням чітких критеріїв відбору об'єктів для перевірок;

- розробити та внести зміни до Положення про регіональне відділення Фонду державного майна України та Положення про представництво Фонду державного майна України в районі, місті, затверджених наказом ФДМУ від 15.05.2012 № 678, щодо використання поняття „цілісні майнові комплекси”;

- визнати такими, що втратили чинність, накази ФДМУ від 07.08.1997 № 847 „Про затвердження Порядку повернення орендованих цілісних майнових комплексів державних підприємств після припинення або розірвання договору оренди”, від 23.08.2000 № 1774 „Про затвердження договорів оренди”, від 14.05.2012 № 655 „Щодо виконання контрольних функцій Фонду державного майна України у сфері оренди”, від 25.05.2018 № 686 „Про затвердження Порядку надання орендарю згоди орендодавця державного майна на здійснення невід’ємних поліпшень орендованого державного майна”.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати регіональним відділенням ФДМУ по Вінницькій та Хмельницькій областях, по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях, по Київській, Черкаській та Чернігівській областях, по Львівській, Закарпатській та Волинській областях, по Одеській та Миколаївській областях, по Харківській, Донецькій та Луганській областях, по м. Києву і рекомендувати:

- розглянути результати аудиту та вжити невідкладних заходів для усунення виявлених порушень;

- вжити вичерпних заходів щодо зменшення суми заборгованості за надходженнями орендної плати та недопущення її зростання у подальшому;

- провести суцільний аналіз договорів, термін дії яких закінчився, на предмет негайного повернення державного майна, в тому числі шляхом отримання актів приймання-передачі та/або подання позовів про примусове звільнення орендарями приміщень;

- забезпечити дотримання вимог чинного законодавства щодо своєчасності проведення оцінки державного майна при продовженні терміну дії договорів оренди та повноти застосування штрафних санкцій до боржників;

- посилити контроль за виконанням орендарями умов договорів та усуненням ними недоліків, виявлених під час заходів періодичного комплексного контролю.

7. Рішення Рахункової палати і Звіт оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

8. Інформацію про стан виконання рішення Рахункової палати надіслати до Верховної Ради України протягом 45 днів з дня отримання інформації від об’єктів контролю.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Огня Ц. Г.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан